

Miljörelsens kärnavfallssekretariat, Milkas
The Swedish Environmental Movement's Nuclear Waste Secretariat
Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-84 14 90. info@milkas.se
www.milkas.se | www.nonuclear.se

Till Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm
m.remissvar@regeringskansliet.se
magnus.moreau@regeringskansliet.se
anna.sanell@regeringskansliet.se

Miljödepartementets dnr: M2018-00217/Me och M2018/00221/Ke

Yttrande den 4 dec. 2019

Efter SKB's kompletteringar står Miljörelsens Kärnavfallssekretariat (Milkas) fast vid sina yrkanden från Miljödomstolsförhandlingarna att tillåtlighet för SKB-3-metoden inte kan ges.

Således kan regeringen inte heller tillåta bygge av en kapselfabrik i Oskarshamn eller påbörja ett slutförvar-bygge för kärnbränsle i Forsmark.

Den 4 september 2017 erhöll professor em. Christofer Leygraf det prestigefyllda Marcel Pourbaix-priset för sina insatser för internationella samarbete inom korrosionsforskning vid den 20e International Corrosion Congress i Prag.

Mark- och miljödomstolen (MMD) lyssnade på forskarna Tekn.Dr. Peter Szaka'los och Prof. em. Christofer Leygraf och deras team från Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och förstod att kopparkapseln och den förorenade leran inte skulle vara så hållbar som SKB påstod. MMD's uppmaning till regeringen är att vänta på mer forskning.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ska bedöma slutförvaret enligt Kärntekniklagen. SSM har inte kunnat bevisa några felaktigheter i KTH-forskarnas experiment. Enligt Kärntekniklagen ska alla levande celler skyddas mot kärnavfallens radioaktiva strålning.

Hur kan SSM ge tillstånd till slutförvaret och påstå att det är säkert i 100 000 år?

Det är obegripligt för många.

Nya rön visar att 40% av kapslarna (flera tusen kapslar) går sönder inom 100 år och resten inom 1000 år.

Strålningen accelererar förspridningen.

Det bildas fukt och ånga, svavel- och klorsalter, gropfrätning, väteförspridning, väteatomer som reagerar med kopparoxid, vattenblåsor, väteblåsor, hydroxidjoner och savelatomer, spänningkorrosionssprickor, mekanisk spänning, den inre strålningen som även korroderar gjutjärnet, och det radioaktiva pågående sönderfallet till nya ämnen med nya egenskaper.

Hur kan SSM ge tillstånd till slutförvaret?

SSM säger att de har många andra parametrar att ta hänsyn till.

Ska inte SSM granska projektet mot Kärntekniklagen?

SSM säger att de väger ihop flera parametrar och då kommer de fram till att SKB-3 metoden är tillåtlig.

Vilka parametrar undrar Milkas?

Den smutsiga leran uppför sig inte heller som SKB och SSM har tänkt sig.

Den är full med mikrober, sprickbildning där vatten kan rinna, kanalbildning, mineralisering, förspridning.

I de uppåtgående vatten-strömmarna åker de vattenlösliga radioaktiva nukliderna upp till ytan. De icke vattenlösliga nukliderna kan fastna på mikrober och följa med dem upp till ytan.

I Östersjön kommer nukliderna snabbt att ingå i Östersjöns biologiska kretslopp.

Så hur kan SSM tro att slutförvaret är säkert för människor, djur, växter?

Alltför många förtränger att joniserande strålning ger upphov till mutationer.

Nästan all cancer uppstår av joniserande strålning.

Sjukvårdskostnaderna stiger i samma takt som cancer ökar.

Mutationerna ger även artdöd hos växter och djur, och mutationer ger resistenta bakterier.

SSM och SKB måste veta att SKB-3 metoden kommer att ge upphov till otroligt många mutationer.

Milkas råd till regeringen är; läs KTH-forskarnas remiss-yttrande till regeringen den 13 september 2019 och avsluta SKB-3 metoden nu medan tid är, det kommer bättre metoder framöver.

En stegvis prövning kommer aldrig att kunna trola bort bristerna i barriärerna koppar, lera och berg. Hur skulle en framtida forskning och säkerhetsanalys kunna förhindra korrosionen i en redan tillverkad kärnbränslekapsel?

Britta Kahanpää

Ordförande Miljörelsens Kärnavfallssektariat